

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА УГОРСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

ПРОГРАМА

підготовки до атестаційного екзамену з англійської мови
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізацією 035.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно),
перша-угорська
галузі знань 03 Гуманітарні науки
ОП «Угорська мова та література. Англійська мова. Переклад»

Затверджена

на засіданні кафедри угорської філології
(протокол № 10 від 30 червня 2025 року)

Ужгород – 2025

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма атестаційного екзамену призначена для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія спеціалізацією 035.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша – угорська галузі знань 03 Гуманітарні науки ОП «Угорська мова та література. Англійська мова. Переклад».

Атестаційний екзамен з англійської мови у вищих навчальних закладах має на меті визначення готовності здобувачів вищої освіти за ступенем “магістр” до здійснення професійно-методичних функцій філолога (перекладача). У межах цього екзамену перевіряється і оцінюється рівень володіння здобувачами практичними навичками користування англійською мовою, що складають набуту в процесі навчання їх комунікативну компетенцію: лінгвістичну, мовленнєву, лінгвокраїнознавчу, а також знання основних засад теоретичних мовних дисциплін.

До складання атестаційного екзамену з англійської мови допускаються магістри другого року навчання, які повністю виконали всі вимоги навчального плану.

Атестаційний екзамен проводиться англійською мовою.

Для проведення атестаційного екзамену скликається екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти. Комісія створюється щорічно наказом ректора й діє протягом календарного року.

II. ВИМОГИ ДО СТУДЕНТІВ НА АТЕСТАЦІЙНОМУ ЕКЗАМЕНІ

Атестаційний іспит з англійської мови має на меті перевірити та оцінити рівень сформованості у здобувачів вищої освіти ступеня «магістр» основних фахових компетентностей – комунікативної, соціокультурної, професійної тощо. Іспит проводиться з метою виявлення, наскільки майбутні перекладачі опанували необхідні теоретичні знання, практичні навички та вміння, передбачені навчальною програмою.

Метою іспиту є визначення рівня володіння студентами практичними аспектами англійської мови, а також основами теоретичних дисциплін англістики, відповідно до університетської програми підготовки магістрів за спеціальністю 035 Філологія.

Під час атестаційного іспиту здобувачі повинні продемонструвати:

- вільне володіння англійською мовою, знання її теоретичних основ, лексичних і граматичних норм, а також правил побудови тексту й організації дискурсу;
- обізнаність з актуальними проблемами мовознавства та сучасними підходами до аналізу мовних і мовленнєвих явищ;
- уміння визначати, систематизувати та інтерпретувати мовні факти відповідно до загальних закономірностей мовної системи;
- здатність встановлювати взаємозв'язки між мовними та мовленнєвими одиницями під час аналізу текстів;
- уміння виявляти й аналізувати безеквівалентну лексику, власні назви, інтернаціоналізми та граматичні конструкції, що потребують перекладацьких трансформацій;
- лінгвокраїнознавчу компетенцію, тобто знання історичних, соціокультурних і політичних особливостей країни, мова якої вивчається, відображених у її мовній системі;
- комунікативну компетенцію, що включає вміння формулювати думки англійською мовою та застосовувати мовні норми в усіх видах мовленнєвої діяльності;
- навички використання базового словникового запасу відповідно до програмних вимог і вміння застосовувати цю лексику у письмовому та усному мовленні – як у рецептивних, так і в продуктивних видах діяльності.

III. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

1. Теоретичне питання з дисциплін англістики, передбачене цією програмою.
2. Лінгвостилістичний аналіз художнього тексту.
3. Переклад уривку газетного тексту.
4. Бесіда на задану тематику.

Відповідь на перше екзаменаційне запитання має містити як теоретичне обґрунтування певного мовного явища (його визначення, принципи класифікації, основні наукові підходи до його вивчення тощо), так і практичне володіння ним, що повинно бути підтвержене достатньою кількістю прикладів.

Лінгвостилістичний аналіз тексту передбачає демонстрацію здобувачами вищої освіти вмінь застосовувати набуті знання з теоретичних дисциплін англістики під час аналізу тексту, системи образів і засобів художньої виразності з метою розкриття сюжету та авторського задуму.

Третє завдання екзаменаційного білета спрямоване на перевірку умінь і навичок перекладу англійською мовою уривків публіцистичних текстів із дотриманням їхніх жанрово-стильових особливостей та забезпеченням адекватної передачі інформації наукового, політичного або ділового характеру.

Усна бесіда за визначеною темою передбачає змістовну, лексично та ідіоматично насичену відповідь, а також уміння підтримувати діалог, ставити й відповідати на запитання, вільно висловлюватися в межах заданої тематики.

IV. ОСНОВНІ ПИТАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН АНГЛІСТИКИ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕН

Усний переклад

1. Types of interpretation and areas of their application.
2. «Lacunae» in the process of oral translation.
3. Interpretation & Translation: distinctive features. Interpretation & Translation: peculiarities of the translation process.
4. Consecutive Interpretation: varieties and features. Consecutive Interpretation: specifics of the translation process.
5. Skills for two-way Interpreting: Formal and Informal.
6. Technique of sight translation: peculiarities.
7. Consecutive Interpreting (Formal Plus): technique of interpretation.
8. Simultaneous translation in the aspect of bilingual communication: specifics, difficulties, obstacles, methods of translation.
9. The actual practice of simultaneous translation: translation-accompanying. The actual practice of simultaneous translation: business translation.
10. Whispering translation as a type of simultaneous translation.
11. Simultaneous sight translation: the main difficulties for interpreters.
12. Lexical difficulties of interpretation. Norms of lexical equivalence and means of achieving it.
13. Ways of translating terminological words. Ways of translating fixed phrases and phraseological units. Consecutive translation of the text using terms, fixed phrases and idioms. Translation of a scientific text: peculiarities.
14. “False friends” of interpreter: ways to overcome them.

15. Syntactic means in the interpretation of texts of various genres.

Письмовий переклад

1. Peculiarities of written translation. Types of translation correspondences.
2. Translation of proper names.
3. Translation of national lexicon words.
4. Translation of neologisms.
5. Translation of phraseological units.
6. Rendering passive verb forms.
7. The modal verb “can”: usage and translation peculiarities.
8. The modal verb “may”: usage and translation peculiarities.
9. The modal verb “must”: usage and translation peculiarities.
10. Translation of the Objective Infinitive Construction.
11. Translation of the Subjective Infinitive Construction.
12. Translation of the For-to-Infinitive Construction.
13. Translation of Participial Constructions.
14. Translation of Gerundial Constructions.
15. Translation Transformations.

V. ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Лінгвостилістичний аналіз художнього тексту спрямований на виявлення взаємодії та єдності змісту з мовними засобами, які його виражають. Рівні стилістичного аналізу повинні бути ієрархічними та відображати наступний порядок:

- 1) Ідейно-тематичний зміст художнього твору – весь комплекс філософських, моральних, соціальних, політичних, психологічних та інших проблем, життєвих фактів і подій, які зображує письменник, а також тих емоцій, які ці факти та ідеї в ньому викликають.
- 2) Композиція і система образів, в яких розкривається зміст: фабула, характери, обстановка.
- 3) Лексичне і граматичне вираження системи образів – мовні засоби та ключові лексеми, через які розкривається задум автора.
- 4) Звучання тексту і його графічне представлення.

The Sample of the Linguistic and Stylistic Analysis

“The Road Back Home”

The evening descended slowly upon the small town, wrapping the houses in a haze of fading gold. The streets, still warm from the afternoon sun, smelled of dust and lilac. Children’s laughter echoed faintly between the brick walls, like the last sparkles of summer before the night fell.

Daniel walked down the familiar road that led to his old house. The wooden fences, the uneven pavement, the crooked lamp posts – everything looked smaller than he remembered. A sense of quiet melancholy settled in his chest. It was not sadness, not exactly; it was the bittersweet calm of realizing that nothing stays the same, no matter how tightly one holds on to memory.

A cat slipped out from the shadows and crossed the street with the silent grace of a secret. Daniel stopped for a moment, listening to the hum of distant voices, the ticking of time somewhere inside him. He wondered how many versions of himself had walked this same road – the boy chasing dreams, the young man running away, the stranger coming back.

The lights in the windows flickered on, one by one, like stars reclaiming the dark. The air grew cooler, and the town seemed to breathe again. Daniel smiled faintly. The road back home, he thought, was never really about the place – it was about finding peace with the person you once were.

I. General Characteristics of the Text

The given extract comes from the story describes an evening in a small town as night slowly falls. The streets are warm and filled with the gentle scent of dust and lilac, while children's laughter fades in the distance.

Daniel is walking along the old road that leads to his childhood home. Everything around him seems smaller and quieter than he remembers, filling him with a gentle melancholy. He realizes that time changes everything, and no memory can stay the same forever.

Along the way, he notices a cat slipping through the shadows and pauses to listen to the faint sounds of the town. He thinks about the different versions of himself that once walked this same road – the boy full of dreams, the young man trying to escape, and now the older man returning.

As the lights in the houses begin to shine like stars, the air cools, and the town seems alive again. Daniel smiles, understanding that coming home is not just about returning to a place, but about making peace with who you used to be.

II. Linguistic and Stylistic Analysis

Grammatical Level

- **Verb tenses:** Past Simple dominates, typical of narrative prose.
- **Progressive aspect:** *was never really about the place* – introduces reflection and continuity.
- **Non-finite forms:** *finding peace, chasing dreams* – smooth rhythm and introspection.
- **Adverbial modifiers of time and manner** (*slowly, faintly, quietly*) – soften the narrative tone.

Syntactic Level

- **Complex and compound sentences:** create a lyrical, flowing rhythm.
- **Enumeration:** *the wooden fences, the uneven pavement, the crooked lamp posts* – visual detail.
- **Repetition:** *the road back home* – reinforces the symbolic meaning.
- **Inversion and parallelism:** *the boy chasing dreams, the young man running away, the stranger coming back* – emphasize contrast and time flow.
- **Use of semi-colons:** mark pauses, enhancing reflective tone.

Stylistic Devices

- **Functional style:** Belles-lettres (artistic / emotive style)
- **Epithet:** *fading gold, quiet melancholy* – creates atmosphere and mood
- **Metaphor:** *the town seemed to breathe* – personifies space
- **Simile:** *like the last sparkles of summer* – evokes nostalgia
- **Symbolism:** *road, light* – convey life's journey and renewal
- **Parallelism:** *the boy chasing dreams... the stranger coming back* – shows change through time
- **Repetition:** *the road back home* – central theme, cohesion

Conclusion

This extract is a quiet, melancholic reflection on returning to the past and accepting change. Through the imagery of evening, familiar streets, and the character's introspection, it conveys the idea that "home" is not just a place but a state of mind. For Daniel, coming back is not about the town itself – it's about finding peace with who he once was.

VI. ОПІСНОВА ПОЗМОБНА ТЕМАТИКА

1. Culture Code
2. Fundamental Patterns of Cultural Difference
3. British Culture Code
4. Hungarian Culture Code
5. Ukrainian Culture Code
6. Speech Etiquette
7. Political Correctness
8. World religions
9. The history and basic beliefs of Christianity
10. The history and basic beliefs of Islam
11. The history and basic beliefs of Buddhism
12. The history and basic beliefs of Judaism

- 13.The history and basic beliefs of Hinduism
- 14.The history and basic beliefs of Sikhism and Animism
- 15.Religions in Great Britain
- 16.Religions in Hungary
- 17.Religions in Ukraine
- 18.Science and Technology
- 19.Artificial Intelligence
- 20.Nanotechnology
- 21.Technology in Education

VII. ЛІТЕРАТУРА

1. Боса В.П. «Практичний курс англійської мови» / Practical English Skills: Learning Through Global News (supplementary material). Part 1. – Київ: ФОП Жукова І.В., 2024. 91 с.
2. Карабан В. І. Translation from Ukrainian into English. Вінниця: Нова Книга, 2003. 608 с.
3. Киричук Л.М., Перванчук Т.Б. Translation and Interpreting: методична розробка – конспект лекцій та практичні завдання з курсу «Теорія і практика письмового та усного перекладу». Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2020. 55 с.
4. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця: «Нова Книга», 2003. 448с.
5. Кочерган М.П. Основи контрастивної лінгвістики та перекладознавства. – Київ: Академія, 2019.
6. Коцюба І.І., Шевченко В.І. Основи перекладознавства. – Київ: Видавничий дім «КМ Академія», 2016.
7. Максимов С.Є. Двосторонній усний переклад (англійська та українська мови): навч. посібник. К.: Ленвіт, 2007. 416 с.
8. Максимов, С. Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови): курс лекцій та матеріали до семінарських занять. К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. 122 с.
9. Науменко Л., Гордєєва А. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську = Practical Course of Translation from English into Ukrainian: навч. посібник. Вінниця: Нова Книга, 2011. 136 с.
10. Нелюбін Л.Л. Теорія та практика перекладу (англійська мова). – Київ: Видавничий центр «Академія», 2021.
11. Нестеренко Н., Лисенко Н. A Course in Interpreting and Translation: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова Книга, 2006. 248 с.
12. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. Навчальний посібник. За ред. Л.М.Черноватого та В.І.Карабана. Вінниця: Нова книга, 2006.

13. Сербенська О.А. Мова і переклад: проблеми сучасної термінології. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2015.
14. Черноватий Л. М. Методика викладання перекладу як спеціальності: підручник для студ. вищих закладів освіти за спеціальністю «Переклад». Вінниця: Нова Книга, 2013. – 376 с.
15. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англomовної юридичної літератури. Вінниця: Нова книга, 2006. 656 с.
16. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англomовної економічної літератури. Вінниця: Нова книга, 2010. 272с.
17. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англomовної науково-технічної літератури. Вінниця: Нова книга, 2010. 325 с.
18. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англomовної громадськополітичної літератури. Вінниця: Нова книга, 2006. 272 с.
19. Швачко С. О. Проблеми синхронного перекладу: навч. посіб. Вінниця: Фоліант, 2004. 112 с.
20. Шпак В. К. Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти: [навч. посіб.] К.: Знання, 2005. 310 с. (Вища освіта XXI століття).
21. Bassnett S. Translation Studies. – 4th ed. – Routledge, 2014.
22. Biagini M., Boyd M.S., Monacelli C. (eds.) The Changing Role of the Interpreter: Contextualising Norms, Ethics and Quality Standards. NY/London: Routledge Taylor & Francis Group, 2017. 264 p.
23. Chan Sin-wai. (Ed.) An Encyclopaedia of Practical Translation and Interpreting. The Chinese University of Hong Kong Press, 2018. 530 p.
24. Downie J. Being a Successful Interpreter: Adding Value and Delivering Excellence. London/NY: Routledge Taylor & Francis Group, 2016. 110 p.
25. Fovo E., Gentile P. (eds.) Translation and Interpreting: Convergence, Contact and Interaction (New Trends in Translation Studies). Oxford/New York: Peter Lang Ltd., 2019. 296 p.
26. Frishberg N. Interpreting: An Introduction. USA: Registry of Interpreters for the Deaf, Inc., 2015. 249 p.
27. Genzler E. Contemporary Translation Theories. – Routledge, 2016.
28. Gillies A. Consecutive Interpreting: A Short Course. NY: Routledge Taylor & Francis Group, 2019. 260 p.
29. Kozin A. V. Consecutive Interpreting an Interdisciplinary Study. UK: Palgrave Macmillan, 2018. 305 p.
30. Miram G. E. Basic Translation. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2004. 240 p.
31. Nolan J. Interpretation: Techniques and Exercise. Clevedon/Buffalo/Toronto: Multilingual Matters Ltd., 2005. 320 p.
32. Orlando M. Training 21st century translators and interpreters: At the crossroads of practice, research and pedagogy. Berlin: Frank & Timme GmbH, 2016. 158 p.
33. Pöchhacker F. Introducing Interpreting Studies. London/NY: Routledge Taylor & Francis Group, 2016. 2nd ed. 252 p.
34. Robinson D. Becoming a Translator: An Introduction to the Theory and Practice of Translation. 3rd ed. London and New York: Routledge Taylor and

VIII. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка знань, умінь, теоретичних та практичних навичок студентів на іспиті із англійської мови на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 035 Філологія спеціалізацією 035.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша – угорська визначається за шкалою, поданою у Таблиці 9.1.

Таблиця 9.1.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок студентів за кожну відповідь білета здійснюється у такому порядку:

Таблиця 9.2.

Питання білета	Неповна відповідь	Відповідь розкриває питання, але містить значну кількість граматичних та лексичних помилок	Повна відповідь
1. Теоретичне питання з дисциплін	0-9	10-19	20-30

англістики			
2.Лінгвостилістичний аналіз художнього тексту	0-9	10-19	20-30
3. Переклад уривку газетного тексту	0-5	6-15	16-20
4. Бесіда на задану тематику	0-5	6-15	16-20
Разом			100

Відповідь на перше питання білета оцінюється у такому порядку:

0-9 балів: відповідь не повністю розкриває питання, не містить теоретичного обґрунтування проблеми і не відображає розуміння теоретичного і практичного значення обговорюваної проблематики та містить велику кількість граматичних і лексичних помилок.

10-19 балів: відповідь частково розкриває теоретичне питання, частково відображає розуміння теоретичного і практичного значення обговорюваної проблематики та містить значну кількість граматичних і лексичних помилок.

20-30 балів: відповідь розкриває теоретичне питання, відображає розуміння теоретичного і практичного значення обговорюваної проблематики і може містити незначну кількість граматичних і лексичних помилок.

Відповідь на друге питання білета оцінюється у такому порядку:

0-9 балів: відповідь не повністю розкриває ідейний зміст художнього тексту та не містить аналізу мовних засобів реалізації у тексті системи образів, фабули й задуму автора та містить велику кількість граматичних і лексичних помилок.

10-19 балів: відповідь частково розкриває ідейний зміст художнього тексту та містить неповний аналіз мовних засобів реалізації у тексті системи образів, фабули й задуму автора та містить значну кількість граматичних і лексичних помилок.

20-30 балів: відповідь розкриває ідейний зміст художнього тексту та містить повний аналіз мовних засобів реалізації у тексті системи образів, фабули й задуму автора і може містити незначну кількість граматичних і лексичних помилок.

Відповідь на третє питання білета оцінюється у такому порядку:

0-5 балів: переклад не повністю відповідає структурі, змісту та жанровим особливостям оригінального тексту, містить велику кількість граматичних і лексичних помилок.

6-15 балів: переклад частково передає структуру, зміст та жанрові

особливості оригінального тексту, містить значну кількість граматичних і лексичних помилок.

16-20 балів: переклад адекватно передає структуру, зміст та жанрові особливості оригінального тексту, містить незначну кількість граматичних і лексичних помилок.

Відповідь на четверте питання білета оцінюється у такому порядку:

0-5 балів: відповідь не повністю відповідає змісту заданої теми, не містить тематичного вокабуляра відповідного рівня (C1) та є нелогічно структурованою, містить велику кількість граматичних і лексичних помилок.

6-15 балів: відповідь частково відповідає змісту заданої теми, містить неповний тематичний вокабуляр відповідного рівня (C1) та є не зовсім логічно структурованою, містить значну кількість граматичних і лексичних помилок.

16-20 балів: відповідь відповідає змісту заданої теми, містить тематичний вокабуляр відповідного рівня (C1) та є логічно структурованою, містить незначну кількість граматичних і лексичних помилок.

Завідувач кафедри
угорської філології

Handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Kristina Zikan'.

Христина ЗИКАНЬ